

DE MOORD OP ROGER ACKROYD

Agatha Christie®

Agatha Christie (1890-1976) wordt vaak de ‘koningin van de misdaad’ genoemd. Al even beroemd als zichzelf werden haar scheppingen: de Belgische detective Hercule Poirot, de slimme, oude Miss Marple en het speurderspaar Tommy en Tuppence. Agatha Christie is, met ruim 3,2 miljard verkochte exemplaren, de bestverkopende auteur aller tijden.

Agatha Christie Nederland

AGATHA CHRISTIE

DE MOORD OP
ROGER ACKROYD

The Murder of Roger Ackroyd © 1926 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE © and the Agatha Christie signature
are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the
UK and/or elsewhere. All rights reserved.

De moord op Roger Ackroyd © 2014 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Vertaling L.M.A. Vuerhard

Under exclusive license to Dutch Media Books bv

Omslagontwerp Riesenkind

ISBN 978 90 488 2253 9

ISBN 978 90 488 2254 6 (e-book)

NUR 331

Pantheon Klassiek is een imprint van Dutch Media Books bv

I. DOKTER SHEPPARD AAN HET ONTBIJT

Mrs. Ferrars stierf in de nacht van donderdag de 16de september. Vrijdag 17 september 's morgens om acht uur werd ik erbij geroepen. Maar er viel niets meer voor mij te doen: ze was al minstens een paar uur dood.

Om even over negenen was ik weer thuis. Ik stak de huissleutel in het slot en talmde met opzet nog enige tijd in de gang bij het ophangen van mijn hoed en de lichte overjas, waarmee ik had gedacht me te moeten wapenen tegen de kilte van een vroege herfstmorgen. Eerlijk gezegd was ik nogal van streek. O, niet dat ik toen al de gebeurtenissen van de daaropvolgende weken kon voorzien – dat beslist niet. Maar ik voelde instinctief dat we een enerverende tijd tegemoet gingen.

Vanuit de eetkamer links klonk het gerinkel van theekopjes en het korte, droge kuchje van mijn zuster Caroline.

‘Ben jij het, James?’ riep ze.

Een totaal overbodige vraag, aangezien het moeilijk iemand anders kon zijn. Om de waarheid te zeggen talmde ik zo lang in de gang omdat ik ertegen opzag haar te ontmoeten. Caroline beschikt over de haast griezelige gave overal achter te komen waar ze achter wil komen, en dat zonder er ook maar een voet voor te verzetten. Hoe ze het klaarspeelt weet ik niet, maar het is een feit. Ik vermoed dat dienstmeisjes en loopjongens de voornaamste leden van haar informatie-dienst vormen; als zij uitgaat is het ook niet om nieuwtjes op te doen, maar om die te verspreiden. Ook daarvoor heeft ze een speciaal talent.

Vooral daarom deinsde ik ervoor terug de eetkamer binnen te gaan. Wat ik Caroline ook zou vertellen over het overlijden van Mrs. Ferrars, binnen anderhalf uur zou het hele dorp het weten – een onplezierige gedachte voor een man van wie men beroepshalve discretie verwacht. Mijn zuster bepaalde gegevens te onthouden is dan ook een tweede natuur van mij geworden. Alhoewel ze er in de meeste gevallen toch wel achter komt, hoef ik het mezelf tenminste niet te verwijten.

Mrs. Ferrars' echtgenoot stierf ruim een jaar geleden en Caroline

heeft steeds hardnekkig volgehouden dat zijn vrouw hem heeft vergiftigd, een bewering zonder enige grond.

Hoewel ik haar er voortdurend aan herinner dat Ferrars gestorven is aan acute gastritis, is ze niet van haar idee af te brengen. Toegegeven, de symptomen van gastritis en arsenicumvergiftiging zijn vrijwel dezelfde, maar daarop baseert Caroline haar beschuldiging niet.

‘Je hoeft haar alleen maar aan te kijken,’ heb ik haar eens horen zeggen. Hoewel Mrs. Ferrars haar eerste jeugd achter zich had was ze nog steeds een zeer aantrekkelijke vrouw en haar jurken, hoewel eenvoudig, stonden haar altijd voortreffelijk. Maar er zijn meer vrouwen die hun garderobe in Parijs bestellen; daarom vergiftigen ze hun echtgenoten nog niet.

Terwijl ik dit alles in de gang stond te overdenken, hoorde ik opnieuw Carolines stem, dit keer met iets scherp erin: ‘Wat voer je in vredesnaam in de gang uit, James? Waarom kom je niet binnen? Je ontbijt staat klaar.’

‘Ik kom lieve, ik kom,’ antwoordde ik haastig. ‘Ik moest alleen even mijn jas ophangen.’

‘Je had in die tussentijd wel tien jassen kunnen ophangen.’

Daar had ze gelijk in.

Ik ging de eetkamer binnen, gaf Caroline de gebruikelijke broederlijke kus op de wang en ging achter mijn eieren met spek zitten. Het spek was niet erg warm meer.

‘Je bent al vroeg weggeroepen,’ merkte Caroline op.

‘Ja,’ zei ik. ‘King’s Paddock. Mrs. Ferrars.’

Mijn zuster knikte.

‘Dat weet ik.’

‘Hoe weet je dat?’

‘Van Annie.’

Annie is ons dienstmeisje, een aardig kind, maar een onverbeterlijke kletskaus.

Het bleef even stil terwijl ik mijn eieren at. Het puntje van mijn

zusters neus – een lange, dunne neus – trilde, iets wat altijd gebeurt als ze nieuwsgierig of opgewonden is.

‘En?’ vroeg ze.

‘Een akelige geschiedenis. Niets meer aan te doen. Ze moet in haar slaap zijn gestorven.’

‘Dat weet ik,’ zei mijn zuster weer.

Het begon me te irriteren.

‘Dat kun je niet weten,’ zei ik kortaf, ‘dat wist ik zelf pas toen ik daar kwam en ik heb er nog met geen mens over gesproken. Als Annie dat weet moet ze helderziende zijn.’

‘Dat heb ik niet van Annie, maar van de melkboer. En die heeft het weer van de keukenmeid van de Ferrars gehoord.’

Ik zei u al dat Caroline nooit de deur uit hoeft om ergens achter te komen. Ze krijgt haar informatie op een presenteerblaadje aangeboden.

‘Waarom is ze gestorven?’ vroeg mijn zuster verder.

‘Hé, heeft de melkboer je dat niet verteld?’ informeerde ik ironisch.

Maar ironie is aan Caroline verspild. Ze neemt alles ernstig op en antwoordde dan ook: ‘Nee, dat wist hij niet.’

Omdat Caroline het vandaag of morgen toch te horen zou krijgen leek het me maar het beste het haar te vertellen.

‘Ze heeft een te grote dosis veronal genomen. Ze nam het in als middel tegen haar slapeloosheid en heeft zich waarschijnlijk in de hoeveelheid vergist.’

‘Onzin,’ zei Caroline meteen. ‘Vergist... maak mij wat wijs! Dat heeft ze met opzet gedaan!’

Het is eigenaardig, maar als je zelf bepaalde vermoedens koestert waaraan je niet wilt toegeven, kun je niet verdragen dat een ander die onder woorden brengt. Ik werd dan ook behoorlijk nijdig.

‘Dat is nu echt weer iets voor jou,’ viel ik verontwaardigd uit. ‘Je trekt conclusies die kant noch wal raken. Waarom zou Mrs. Ferrars in hemelsnaam zelfmoord hebben willen plegen? Een weduwe, nog vrij jong, aantrekkelijk, gezond, in goede doen... ze kon nog alles van het leven verwachten... Nee, dat is dwaasheid.’

‘Helemaal niet. Je maakt mij niet wijs dat je zelf ook niet hebt gemerkt hoe ze de laatste tijd veranderd was. Dat is een half jaar geleden al begonnen – ze kreeg bepaald iets angstigs over zich... die ógen! En je hebt zelf toegegeven dat ze niet kon slapen.’

‘Zo? En hoe luidt jouw diagnose dan wel?’ informeerde ik koeltjes. ‘Een ongelukkige liefde zeker?’

Mijn zuster schudde het hoofd.

‘Wroeging,’ antwoordde ze op besliste toon.

‘Wroeging?’

‘Ja. Je hebt het nooit willen geloven, maar ik blijf erbij dat ze haar man heeft vergiftigd. En daar ben ik nu meer dan ooit van overtuigd.’

‘Onzin,’ protesteerde ik. ‘Als een vrouw in koelen bloede een moord kan plegen, zal ze achteraf heus geen last hebben van zelfverwijt.’

Maar Caroline was het niet met me eens.

‘Sommige vrouwen misschien niet, maar Mrs. Ferrars wel. Ze was erg nerveus. Op een gegeven ogenblik werd ze er onweerstaanbaar toe gedreven haar man te vermoorden, omdat ze niet was opgewassen tegen lijden, in welke vorm dan ook. En je zult het toch met me eens zijn dat ze een vreselijk leven moet hebben gehad aan de zijde van een man als Ashley Ferrars.’

Ik knikte.

‘En vanaf dat ogenblik werd ze door wroeging gekweld. Ik kan er niets aan doen, maar toch heb ik medelijden met haar.’

Ik geloof niet dat Caroline ooit iets dergelijks heeft gevoeld zolang Mrs. Ferrars nog leefde. Nu zij echter niet langer in staat was haar seksegenoten met haar Parijse chic de ogen uit te steken, kon Caroline het zich veroorloven begrip en deernis te tonen.

Ik vertelde haar kort en bondig dat het nonsens was wat ze beweerde. Ik zei dat met des te meer nadruk, omdat ik het in mijn hart althans ten dele met haar eens was. Maar het zou verkeerd zijn als Caroline zuiver en alleen door onlogische gevolgtrekkingen en vrouwelijke intuïtie achter de waarheid kwam en ik was dan ook niet van plan haar in dat opzicht aan te moedigen. Natuurlijk zou ze haar sen-

sationele nieuws het hele dorp rondbazuinen en binnen afzienbare tijd zou iedereen denken dat haar broer zijn beroepseed had gebroken. Het leven kan soms erg gecompliceerd zijn.

‘Onzin,’ meende Caroline. ‘Je zult zien: ze heeft vast een brief achtergelaten waarin ze een volledige bekentenis aflegt.’

‘Ze heeft helemaal geen brief achtergelaten,’ viel ik haar scherp in de rede, niet beseffend wat ik hiermee ontketende.

‘O, dus daar heb je toch wel naar geïnformeerd, hè?’ zei Caroline listig. ‘Zal ik je eens wat zeggen, James? Jij denkt er in je hart net zo over als ik. Mij kun je niet voor de gek houden, jongen!’

‘Je mag de mogelijkheid van zelfmoord nooit helemaal uitschakelen,’ zei ik gereserveerd.

‘Wordt er een lijkschouwing gehouden?’

‘Misschien. Dat hangt ervan af. Waarschijnlijk niet als ik een verklaring afleg er absoluut zeker van te zijn dat ze per ongeluk een te grote dosis veronal heeft ingenomen.’

‘En ben je daar absoluut zeker van?’ vroeg mijn zuster liefjes. Ik antwoordde niet, maar stond op van tafel.

2. KING’S ABBOT

Het lijkt me het beste dat ik, alvorens verder in te gaan op wat Caroline tegen mij en ik tegen Caroline zei, een kleine beschrijving geef van wat ik de plaatselijke geografie zou willen noemen.

Ons dorp, King’s Abbot, zal vermoedelijk wel in niets verschillen van andere dorpen. De dichtstbijzijnde stad is Cranchester, negen mijl hiervandaan. We hebben een groot station, een klein postkantoor en twee elkaar beconcurrerende warenhuizen. Gezonde jonge mensen blijven gewoonlijk niet lang in ons dorp; op een gegeven ogenblik zoeken ze de ruimte, maar we zijn rijk aan ongetrouwde dames en officieren met pensioen. Onze voornaamste liefhebberij en ontspanning is roddelen.

Er zijn maar twee huizen van betekenis in King's Abbot: 'King's Paddock' van wijlen Mrs. Ferrars, haar nagelaten door haar overleden echtgenoot, en 'Fernley Park', eigendom van Roger Ackroyd.

Ik heb me voor Roger Ackroyd altijd bijzonder geïnteresseerd, omdat hij zo het volmaakte type is van de landjonker-uit-de-boeken, waarvan ik niet geloofd zou hebben dat het ook in werkelijkheid bestond. Hij doet me altijd denken aan een figuur uit een antieke operette – aan de blozende, atletische jongeling. In het eerste bedrijf dat speelt op de dorpsbrink kwelen ze meestal een liedje over een reisje naar Londen.

Natuurlijk is Ackroyd geen echte landjonker. Hij is een buitengewoon succesvol fabrikant van, als ik me niet vergis, treinwielen. Hij is een man van tegen de vijftig met een blozend gezicht en een joviale manier van optreden. Hij is bevriend met de dominee, doet royale schenkingen aan de gemeente (hoewel hij voor zichzelf zuinig moet zijn, op het krenterige af) en is een verwoed ijveraar voor cricketwedstrijden, jongensclubs en instellingen ten bate van oorlogsinvaliden. Om kort te gaan: Roger Ackroyd is de ziel van ons vredige dorpje.

Toen hij eenentwintig was werd hij verliefd op Mrs. Paton. Hij trouwde met deze knappe weduwe, die een kind had en die een jaar of vijf, zes ouder was dan hij. Het huwelijk was pijnlijk en van korte duur. Mrs. Ackroyd was alcoholiste en slaagde erin zich na vier jaar het graf in te drinken.

Voor een tweede huwelijksexperiment scheen Ackroyd de eerste jaren na haar dood niet veel te voelen. Het kind uit het eerste huwelijk van zijn vrouw was pas zeven jaar toen zijn moeder stierf; hij is nu vijfentwintig. Ackroyd heeft hem altijd als een eigen zoon beschouwd en hem ook zo opgevoed, maar het is altijd een onhandelbare knaap geweest en een voortdurende bron van zorg en verdriet voor zijn stiefvader. Dat neemt echter niet weg dat we hier in King's Abbot allemaal erg op Ralph Paton zijn gesteld. Hij is nu eenmaal een knappe, innemende jongen.

Zoals ik al eerder zei, er wordt in ons dorp graag geroddeld. Zo

was het dan ook een publiek geheim, dat Ackroyd en Mrs. Ferrars elkaar van het begin af aan graag mochten, en na de dood van haar echtgenoot nam die vriendschap nog toe. Ze werden veel in elkaars gezelschap gezien en algemeen werd aangenomen dat ze na afloop van de rouw met elkaar zouden trouwen. Men vond dit zelfs een heel redelijke oplossing. Roger Ackroyds vrouw was door de drank aan haar eind gekomen. Ashley Ferrars was de laatste jaren voor hij stierf een notoire dronkaard geweest. Het was niet meer dan billijk dat de beide slachtoffers van hun alcoholische excessen aan elkaar zouden goedmaken wat ze van hun gewezen echtgenoten te verduren hadden gehad.

De Ferrars zijn hier pas een goed jaar geleden komen wonen; er viel dus niet veel over haar te roddelen. Des te meer praatjes deden er echter over Roger Ackroyd de ronde. In de jaren dat Ralph Paton van kind tot jongeman opgroeide, zwaaiden diverse huishoudsters de scepter in huize Ackroyd. Elke nieuwe huishoudster werd wantrouwend bespied door Caroline en haar trawanten, en vijftien jaar lang was het hele dorp ervan overtuigd dat Ackroyd met een van zijn huishoudsters zou trouwen.

De laatste van hen, miss Russell, een zeer resolute dame, voert nu al vijf jaar de onbetwiste heerschappij in zijn huis – tweemaal zo lang als een van haar voorgangsters. Ackroyd zou dit keer dan ook beslist niet de dans zijn ontsprongen als Mrs. Ferrars niet ten tonele was verschenen en... als zijn schoonzuster uit Canada en haar dochter niet onverwachts waren overgekomen. Mrs. Cecil Ackroyd, weduwe van Ackroyds jongere broer die altijd een man van twaalf ambachten en dertien ongelukken was geweest, kwam in huize ‘Fernley Park’ wonen en zij is er volgens Caroline in geslaagd miss Russell op haar plaats te zetten.

Wat dat inhoudt weet ik niet, aardig klinkt het in elk geval niet. Wat ik wel weet, is dat miss Russell vanaf dat ogenblik met op elkaar geknepen lippen en een wrang glimlachje rondwandelt en geen gelegenheid voorbij laat gaan om haar oprechte sympathie te betuigen voor ‘die arme Mrs. Ackroyd’. Zo vreselijk, afhankelijk te moeten

zijn van de liefdadigheid van anderen... Zij zou het niet kunnen – ze zou het verschrikkelijk vinden, niet zelf in haar levensonderhoud te kunnen voorzien...

Ik weet niet hoe Mrs. Ackroyd over de vriendschap tussen haar zwager en Mrs. Ferrars dacht. Het zou kennelijk in haar voordeel zijn als Ackroyd ongetrouwd bleef. In elk geval was ze altijd uiterst vriendelijk, om niet te zeggen overdreven lief tegen Mrs. Ferrars als ze elkaar ontmoetten. Maar volgens Caroline zegt dat niets.

Dat zijn zo de dingen waarmee wij ons de afgelopen jaren in King's Abbot hebben beziggehouden. Ackroyd en zijn levensomstandigheden zijn het onderwerp geweest van talloze gissingen en bespiegelingen, en we waren het erover eens dat Mrs. Ferrars heel goed in zijn leven zou passen.

Tot het beeld in de kaleidoscoop plotseling veranderde en we midden in het onschuldige gebabbel over eventuele huwelijksgeschenken met een tragedie te maken kregen.

In gedachten verzonken deed ik bijna automatisch mijn ronde. Ge-compliceerde gevallen had ik niet en dat was misschien maar goed ook, want mijn gedachten keerden telkens terug naar het mysterie van Mrs. Ferrars' dood. Had ze zelfmoord gepleegd? Maar dan zou ze zeker een boodschap hebben achtergelaten.

Ik wist uit ervaring dat de meeste vrouwen die van plan zijn een eind aan hun leven te maken, de redenen welke tot die fatale daad hebben geleid, op papier zetten. Ze trekken graag de aandacht, al is het dan pas na hun dood.

Wanneer had ik haar voor het laatst gezien? Dat was al weer ruim een week geleden. Ze had toen een heel normale indruk gemaakt, in aanmerking genomen – nou ja, alles in aanmerking genomen.

Toen schoot me te binnen dat ik haar gisteren nog gezien had in gezelschap van Ralph Paton. Ik had het nogal vreemd gevonden, omdat ik er geen idee van had dat Ralph in King's Abbot was. Zijn laatste bezoek aan 'Fernley Park' was geëindigd in een hooglopende ruzie met zijn stiefvader en we dachten allemaal dat hij nu wel voorgoed

weg zou blijven. We hadden hem al een maand of zes niet gezien. Ze liepen naast elkaar, de hoofden dicht bijeen, en waren in een ernstig gesprek verwickeld.

Ik kan gerust zeggen dat ik op dat ogenblik voor het eerst een voorgevoel had dat er onplezierige dingen op komst waren. Het was niets tastbaars – meer een vaag, onrustig gevoel. Dat ernstige onderhoud tussen Ralph Paton en Mrs. Ferrars maakte me bezorgd – waarom weet ik niet.

Ik liep daar nog over te denken toen ik Roger Ackroyd tegen het lijf liep.

‘Sheppard!’ riep hij uit. ‘Jou moet ik net hebben. Is het niet afschuwelijk?’

‘Heb je ’t al gehoord?’

Hij knikte. Ik kon zien dat de slag hard was aangekomen. Het was of zijn forse, rode gezicht was ingevallen en hij vertoonde geen spoor van zijn oude jovialiteit.

‘Het is nog veel erger dan jij denkt,’ zei hij kalm. ‘Ik moet je spreken, Sheppard. Schikt het je nu meteen mee te komen?’

‘Eigenlijk niet. Ik moet nog drie bezoeken afleggen en om twaalf uur heb ik spreekuur.’

‘Vanmiddag dan? Wacht, ik weet iets beters: kom vanavond dineren. Halfacht, schikt dat?’

‘Ja – dat zal wel gaan. Wat is er? Iets met Ralph?’

Ik weet zelf niet waarom ik dat zei – waarschijnlijk omdat Ralph al de oorzaak van zoveel moeilijkheden was geweest.

Ackroyd staarde me met nietsziende ogen aan, alsof hij nauwelijks verstond wat ik zei. Langzamerhand drong het tot me door dat er iets heel ergs aan de hand moest zijn. Ik had Ackroyd nog nooit zo van streek gezien.

‘Ralph?’ herhaalde hij vaag. ‘O nee, het gaat niet over Ralph. Ralph zit in Londen – goeie genade, daar heb je dat ouwe mens van Ganett. Ik heb geen zin om met haar over die ellendige geschiedenis te praten – ik ga ervandoor. Tot vanavond dan, Sheppard. Halfacht.’

Ik knikte en hij liep haastig verder. Ralph in Londen, vroeg ik mij

verwonderd af. Maar gisteren was hij toch nog in King's Abbot. Dan moest hij 's avonds nog teruggegaan zijn, of vanmorgen vroeg. Maar Ackroyd wekte de indruk dat Ralph al in geen maanden in King's Abbot was geweest.

Ik had geen tijd om hier lang over na te denken, want miss Ganett stond al naast me, op zoek naar sensatie. Miss Ganett is al net als mijn zuster Caroline, met dat verschil dat ze alleen maar een vergaarbak van nieuwtjes is. Ze mist datgene wat Caroline toch iets groots geeft: de kunst om, zij het dan voorbarige, conclusies te trekken. Ademloos klampte ze zich aan me vast en bekogelde me met vragen.

Was het niet verschrikkelijk zielig voor die arme Mrs. Ferrars? Ze had gehoord – ja, ze wist natuurlijk niet of het wáár was – dat ze al jaren verslaafd was aan verdovende middelen. Wat de mensen niet allemaal kletsen, schande, zoals ze iemand over de tong konden laten gaan. Maar het akeligste was, dat er toch meestal wel iets van waar was. Ze zei altijd maar: waar rook is moet ergens een vuur zijn – ja, zo was het toch, nietwaar? En nu werd er gezegd dat Mr. Ackroyd erachter was gekomen en dat hij daarom de verloving had verbroken – want ze waren verloofd, jazeker, daar had zij, miss Ganett, positieve bewijzen voor. Maar dat wist ik natuurlijk ook wel – ik zou nog wel veel meer weten, dokters wisten altijd alles – maar ik zou er wel niets over mogen loslaten... of toch wel?

Ze ratelde maar door, terwijl ze me voortdurend met haar priemen-de oogjes aankeek om te zien hoe ik op haar onthullingen reageerde. Gelukkig heeft mijn jarenlange omgang met Caroline me een grote handigheid gegeven in het verbergen van mijn ware gevoelens achter een onbeweeglijk masker en een argeloos praatje.

Ik prees miss Ganett omdat ze niet meedeed aan dat kwaadaardige geroddel – een mooie tegenaanval, vond ik zelf – en was al met een minzaam knikje doorgelopen toen zij nog stond te bekomen van de schrik.

In gepeins verzonken liep ik naar huis, waar al een aantal patiënten op me zat te wachten.

Ik had, naar ik meende, de laatste afgewerkt en dacht erover vóór de lunch nog even de tuin in te gaan, toen ik merkte dat er nóg een patiënte binnen was.

Waarom ik verbaasd was haar te zien weet ik zelf niet. Miss Russell, de huishoudster van Ackroyd, is een knappe, forse vrouw, maar toch heeft ze iets onaangenaams in haar uiterlijk. Ze heeft een harde blik en een toegeknepen mond en ik geloof dat ik, als ik als dienstmeisje onder haar stond, zou maken dat ik wegkwam als ik haar hoorde aankomen.

‘Goedemorgen, dokter Sheppard,’ zei miss Russell. ‘Zou u zo goed willen zijn eens naar mijn knie te kijken?’

Ik keek naar haar knie, maar kon niets bijzonders vinden. Miss Russells vage klachten waren weinig overtuigend; als ik niet overtuigd was geweest van haar onkreukbaarheid, zou ik haar ervan hebben verdacht maar wat verzonnen te hebben. Even kwam de verdenking bij me op dat de pijn in haar knie als voorwendsel moest dienen om iets van me te weten te komen over de dood van Mrs. Ferrars, maar hierin vergiste ik me toch. Meer dan de tragedie terloops aanroeren deed ze niet. Toch scheen ze niet ongenegen nog wat te blijven praten. Ik gaf haar een smeerseltje, waarvoor ze me uitvoerig bedankte.

‘Niet dat ik geloof dat het zal helpen, dokter...’

Dat geloofde ik eerlijk gezegd ook niet, maar ik protesteerde plichtmatig. Kwaad zou het in elk geval niet kunnen en je moet je beroep tenslotte hooghouden.

‘Ik geloof niet in al die medicijnen,’ vervolgde miss Russell en liet haar blik minachtend langs mijn verzameling flesjes glijden. ‘Ze doen soms meer kwaad dan goed. Neem nu bijvoorbeeld cocaïne...’

‘Maar cocaïnemisbruik is toch...’

‘Een algemeen voorkomend verschijnsel in hogere kringen.’

Ik neem onmiddellijk aan dat miss Russell veel meer van de ‘hogere kringen’ afweet dan ik, en dus deed ik geen poging haar tegen te spreken.

‘Vertel me eens, dokter,’ zei miss Russell. ‘Als je nu werkelijk ver-

slaafd bent aan het een of andere verdovende middel, kun je daar dan afkomen?’

Het is moeilijk een dergelijke vraag voor de vuist weg te beantwoorden. Ik hield een kleine verhandeling over het onderwerp, waarnaar ze aandachtig luisterde. Nog steeds verdacht ik haar ervan dat ze inlichtingen over Mrs. Ferrars wilde hebben.

‘Veronal bijvoorbeeld...’ ging ik verder.

Maar vreemd genoeg scheen ze hoegenaamd geen belangstelling te hebben voor veronal. Op een ander onderwerp overgaand vroeg ze of het waar was dat er vergiften bestonden waarvan de aanwezigheid niet kon worden aangetoond.

‘Aha,’ merkte ik glimlachend op. ‘U hebt zeker detectiveverhalen gelezen!’

Dat gaf ze grif toe.

‘In detectiveverhalen,’ zei ik, ‘werkt men inderdaad bij voorkeur met zeldzame vergiften – liefst uit Zuid-Amerika – vergiften waar we hier in het Westen nog nooit van gehoord hebben en waar bepaalde inboorlingenstammen hun pijlpunten in dopen. De dood treedt onmiddellijk in en de westerse wetenschap staat voor een raadsel. Bedoelt u dat?’

‘Ja. Bestaat er werkelijk zoiets?’

Ik schudde spijtig mijn hoofd.

‘Ik zal u moeten teleurstellen. We hebben natuurlijk curare...’

Ik legde haar uitvoerig uit wat curare was, maar weer scheen ze alle belangstelling voor dit onderwerp te hebben verloren. Ze vroeg alleen nog of ik ook curare in mijn vergifkastje had en toen ik die vraag ontkennend moest beantwoorden daalde ik zichtbaar in haar achting. Ze zei dat het haar tijd werd en ik liet haar uit. Juist op dat ogenblik luidde de gong voor de lunch.

Dat miss Russell zich voor detectiveverhalen interesseerde zou ik nooit achter haar hebben gezocht. Een grappige gedachte, dat ze misschien het ene ogenblik een onhandig dienstmeisje de wind van voren geeft en zich vervolgens weer in *Het Mysterie van de Zevende Dood* of iets dergelijks verdiept.

3. DE POMPOENENKWEKER

Tijdens de lunch deelde ik Caroline mee dat ik die avond op 'Fernley' zou dineren. Ze maakte geen enkel bezwaar, integendeel.

'Prachtig,' zei ze, 'dan hoor je meteen alles. Zeg, wat is er eigenlijk met Ralph aan de hand?'

'Met Ralph?' vroeg ik verbaasd. 'Voor zover ik weet niets.'

'Waarom logeert hij dan in de "Three Boars" in plaats van op "Fernley Park"?'

Ik twijfelde geen ogenblik aan de juistheid van Carolines bewering dat Ralph Paton in het plaatselijke hotelletje logeerde. Haar woord was voor mij voldoende.

'Ackroyd vertelde me dat hij in Londen was,' zei ik, in mijn verbazing afwijkend van de stelregel, niets los te laten van wat ik wist.

'O!' zei Caroline. Ik zag haar neus trillen terwijl ze dit verwerkte.

'Gistermorgen is hij in de "Three Boars" aangekomen en hij is er nog steeds,' zei ze. 'Gisteravond is hij met een meisje uit geweest.'

Dat verbaasde me helemaal niet. Ralph is de meeste avonden van zijn leven met meisjes uit, dat is niets bijzonders. Maar wel vond ik het eigenaardig dat hij in King's Abbot was gebleven in plaats van naar de stad te gaan, die zo veel gezelliger is.

'Een van de barmeisjes?' vroeg ik.

'Nee. Dat is het nu juist. Hij heeft haar ergens anders ontmoet. Ik weet niet wie het is.'

(Een bittere pil voor Caroline, dat te moeten toegeven.)

'Maar ik kan er wel naar raden,' vervolgde mijn onvermoeibare zuster. Ik wachtte geduldig.

'Zijn nicht.'

'Flora Ackroyd?' riep ik verbaasd.

Natuurlijk is Flora Ackroyd geen echt nichtje van Ralph Paton, maar omdat we Ralph zo langzamerhand als Rogers zoon zijn gaan beschouwen werd Flora automatisch Ralphs nichtje.

'Flora Ackroyd,' bevestigde mijn zuster.

‘Maar dan had hij toch wel naar “Fernley” kunnen gaan.’

‘In stilte verloofd,’ zei Caroline innig voldaan. ‘De oude Ackroyd wilde er natuurlijk niets van weten en daarom moesten ze het wel op die manier doen.’

Ik zag talloze zwakke plekken in Carolines theorie, maar onthield me van commentaar. Een argeloze opmerking over onze nieuwe buurman leidde het gesprek in een andere richting.

‘De Lariksen’, het huis naast het onze, heeft kortgeleden een nieuwe bewoner gekregen. Tot grote ergernis van Caroline is ze er tot nu toe niet in geslaagd iets méér over hem te weten te komen dan dat hij een buitenlander is. Carolines informatiedienst scheen jammerlijk te falen. Net als wij allemaal had ook deze man geregeld melk, groente, vlees en kruidenierswaren nodig, maar de mensen die hem beroepshalve van deze dingen voorzagen konden blijkbaar niets over hem te weten komen. Zijn naam was ook al vreemd: Mr. Porrott of iets dergelijks. Het enige dat we van hem wisten was dat hij pompoenen kweekte.

Dat is echter niet het soort informatie waar Caroline op uit is: zij wil weten waar hij vandaan komt, wat hij doet, of hij getrouwd is, wat voor iemand zijn vrouw was – of is – of hij kinderen heeft, hoe zijn moeder heette, enzovoort! Degene die de vragen in paspoorten heeft bedacht moet volgens mij iemand met dezelfde mentaliteit als Caroline zijn.

‘M’n beste Caroline,’ zei ik. ‘Het ligt er duimendik bovenop wat die man vroeger is geweest. Kapper. Je hoeft alleen maar naar die snor te kijken.’

Caroline was het niet met me eens. Als hij werkelijk kapper was geweest – zei ze – zou hij geen sluik, maar golvend haar hebben. Alle kappers hadden krullen.

Ik kon haar onmiddellijk een aantal kappers met steil haar noemen die ik persoonlijk kende, maar mijn zuster weigerde zich hierdoor te laten overtuigen.

‘Ik weet niet wat ik aan die man heb,’ zei ze op gekrenkte toon. ‘Gisteren ben ik wat tuingereedschap bij hem gaan lenen en hij was heel beleefd en zo, maar ik kon niets uit hem krijgen. Ik heb hem op

de man af gevraagd of hij een Fransman was en toen zei hij: nee, hij was geen Fransman – en gek, ik durfde gewoon niet verder te vragen.’

Ik begon me werkelijk voor onze geheimzinnige buurman te interesseren. Een man die in staat is Caroline de mond te snoeren en haar, als de koningin van Sheba, met lege handen weg te sturen, moest ongetwijfeld een persoonlijkheid zijn.

‘Ik geloof,’ zei Caroline, ‘dat hij het nieuwste model stofzuiger heeft...’ Haar ogen glommen verdacht. Stellig zag ze een nieuwe mogelijkheid om hem uit te horen.

Ik ontsnapte naar de tuin; ik ben dol op tuinieren. Terwijl ik vlijtig bezig was met het uittrekken van paardenbloemwortels klonk vlakbij opeens een waarschuwende kreet en iets zwaars suisde langs mijn hoofd en kwam met een weke plof aan mijn voeten terecht. Het was een pompoen!

Nijdig keek ik op. Boven de tuinmuur verscheen het hoofd van mijn buurman. Het was een eivormig hoofd dat gedeeltelijk bedekt was met verdacht zwart haar. Ik zag een opvallende snor en twee waakzame ogen. Het was de geheimzinnige Mr. Porrott.

Hij putte zich uit in een stroom van verontschuldiging.

‘Duizendmaal vergiffenis, monsieur. Dit is onvergeeflijk! Ik kweek pompoenen, monsieur, althans ik probeer het. En deze morgen ik wind me verschrikkelijk op over deze pompoenen, *et puis*, ik grijp de grootste en werp hem over de muur – *alas!* Monsieur, ik schaam me diep. Kunt u mij vergeven?’

Tegenover zoveel oprecht berouw kon mijn woede geen stand houden. Tenslotte had de pompoen me niet geraakt. Ik hoopte alleen wel, dat onze nieuwe vriend er geen gewoonte van zou maken grote pompoenen in onze tuin te keilen. Een dergelijke hobby zou de goede verstandhouding wel eens kunnen schaden.

Het wonderlijke mannetje scheen mijn gedachten te kunnen raden.

‘Ah! Nee!’ riep hij uit. ‘U hoeft zich niet bezorgd te maken. Dit is niet mijn gewoonte. Maar kunt u zich indenken, monsieur, hoe het een man te moede is die jarenlang onvermoeid streeft naar een be-

paald doel – naar het ogenblik waarop hij op zijn lauweren kan gaan rusten, zich kan wijden aan zijn liefhebberijen – en dan als hij het bereikt heeft, ontdekt dat het hem geen geluk schenkt? Dat hij hunkert naar zijn vroegere werk?’

‘Jawel,’ antwoordde ik aarzelend. ‘Dat komt vrij veel voor. Ik denk maar aan mezelf. Verleden jaar kreeg ik een erfenis – groot genoeg om een lang gekoesterde droom te kunnen verwezenlijken. Ik heb er altijd naar verlangd te reizen, de wereld te zien. Wel, dat is nu een jaar geleden, zoals ik al zei, en ik zit nog steeds hier.’

Mijn kleine buurman knikte.

‘De mens is een gewoontedier. Hij werkt om iets te bereiken en als hij het bereikt heeft kan hij zich niet losmaken van de dagelijkse sleur. Maar ik moet u zeggen, monsieur, ik had bijzonder interessant werk. Het meest interessante werk van de wereld.’

‘Ja?’ moedigde ik hem aan. Ik voelde dat de geest van Caroline vaardig over mij werd.

‘De studie van de menselijke natuur, monsieur!’

‘O, juist,’ zei ik vriendelijk. Dus toch een kapper in ruste. Wie is een betere kenner van de menselijke natuur dan een kapper?

‘Ik had ook een vriend – een vriend die jarenlang niet van mijn zijde week. Zeker, hij toonde niet zelden een irritant gebrek aan intelligentie, maar niettemin was ik hem zeer genegen. Ik mis hem meer dan ik u kan zeggen. Zijn *naïveté*, zijn oprechtheid, zijn eerlijke vreugde en zijn bewondering voor mijn superieure gaven... Ah!’ En hij zuchtte tragisch.

‘Is die vriend... eh... gestorven?’ vroeg ik meelevend.

‘*Mais non* – het gaat hem heel goed – maar hij is niet meer hier. Hij woont aan de andere kant van de wereld. In Argentinië.’

‘In Argentinië,’ herhaalde ik jaloers.

Ik heb er altijd naar verlangd om naar Zuid-Amerika te gaan. Ik zuchtte. Mr. Porrott wierp me een blik vol sympathie toe. Hij scheen mijn gevoelens te begrijpen.

‘Gaat u daar ook heen?’ vroeg hij.

‘Was het maar waar. Verleden jaar had ik nog kunnen gaan. Maar